

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/52/2024
Identifikačné číslo spisu: 1117206351
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2026
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1117206351.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: P. T. X. M., narodená XX. XX. XXXX, B., Q. XX, zastúpená: JAKUBEK & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, Panenská 5, IČO: 50 099 175, proti žalovanému: P. T. B., narodený XX. XX. XXXX, B., F. B. X, zastúpený: Mgr. Miroslava Ficová, advokátka, Nová Dubnica, Mierové námestie 24, o ochranu osobnosti, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-9C/16/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. júna 2023 sp. zn. 9Co/95/2021, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 28. júna 2023 sp. zn. 9Co/95/2021-752 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. (Bývalý) Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 07. júna 2018 č.k. 9C/16/2017 rozhodol nasledovne:

I. Žalovaný je povinný do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku doručiť žalobkyni vlastnoručne podpísané písomné ospravedlnenie v znení:

„Vážená pani P. T. X. M., dňa 31.01.2017 som o Vás na 31. schôdzi Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky uviedol nepravdivé tvrdenia, že ste najväčšia korupčníčka na Krajskom súde v Bratislave, a že je zverstvo, čo ste schopná urobiť. Následne dňa 07.02.2017 som o Vás na 12. schôdzi Národnej rady uviedol nepravdivé tvrdenia, že ste ťažká priedahárka, ktorá rozhoduje veci tak, ako si to všetci neželáme, rozhodujete veci tým najotrasnejším spôsobom, a že ste príslušníkom justičnej mafie, ktorá spôsobuje to, že na Slovensku nie je možné dosiahnuť spravodlivosť. Všetky vyššie uvedené tvrdenia, ktoré som o Vašej osobe verejne uvádzal a verejne rozširoval sú nepravdivé, a preto sa Vám za ich verejné uvádzanie a verejné rozširovanie ospravedlňujem.

P.. T. B.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v sume 200.000,-EUR do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Súd priznáva žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

IV. Súd o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1. Súd spor právne posúdil podľa čl. 19 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), čl. 26 ods. 1 ústavy, čl. 26 ods. 2, čl. 26 ods. 4 ústavy, čl. 78 ods. 2 ústavy, § 11 zákona č. 40/1964 Občiansky zákonník (ďalej len ObZ“), § 13 ods. 1 ObZ, § 13 ods. 2 ObZ, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, § 199 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok (ďalej len „TP“), § 206 ods. 1 TP, § 8 TP. Zo zisteného skutkového stavu mal nesporne preukázané, že žalovaný je poslancom Národnej rady SR, členom jej Ústavnoprávneho výboru a advokát a žalobkyňa je sudkyňou Krajského súdu v Bratislave. Žalovaný dňa 31. 07. 2017 na 31. schôdzi Ústavnoprávneho výboru Národnej rady SR uviedol o žalobkyni, že je najväčšia korupčníčka na Krajskom súde v Bratislave a že je zverstvo, čo je schopná urobiť. Na upozornenie poslanca Národnej rady SR X. A., že za pravdivosť takýchto výrokov musí niesť zodpovednosť, žalovaný uviedol, že iba využíva svoje právo povedať si v tomto orgáne, čo chce, a ak ho chce žalobkyňa žalovať, nech sa páči. Ďalej žalovaný dňa 07. 02. 2017 na 12. schôdzi Národnej rady SR o žalobkyni viedol, že je ako sudkyňa ťažká priťahárka, ktorá rozhoduje veci tak ako si to všetci neželáme, rozhoduje veci tým najotrasnejším spôsobom, je to osoba, ktorá je príslušníkom justičnej mafie, ktorá spôsobuje to, že na Slovensku nie je možné dosiahnuť spravodlivosť. Toto vystúpenie žalovaného bolo dňa 07. 02. 2017 odvysielané v živom prenose prostredníctvom internetu na stránkach RTVS, Národnej rady SR, televízie TA3, youtube a ustream.tv a dňa 08. 02. 2017 aj z televízneho záznamu vysielaného medzi 5:04 až 5:59 hodinou na programe RTVS Dvojka, ktorý je stále dostupný v archíve na internetovej stránke Národnej rady SR. Žalovaný uvedené nepoprel a potvrdil, že ich predniesol s tým, že za ne neniesol občianskoprávnu zodpovednosť, nakoľko ako poslanec Národnej rady SR požíva výrokovú indemnitu (imunitu). Medzi stranami nebolo sporné, že potom ako žalovaný vystúpil na 12. schôdzi Národnej rady SR, podali jeho klienti dňa 14. 02. 2017 námietku zaujatosti na žalobkyňu, ktorá na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 10Co/32/2017 ako sudca spravodajca prejednávala v odvolacom konaní ich spor, ktorý bol v minulosti už dvakrát rozhodnutý v ich neprospech, čo odôvodnili práve obsahom vystúpenia žalovaného. Bolo preukázané, že vyjadrenia žalovaného považovalo Združenie sudcov Slovenska (ďalej aj „ZSS“) za také, ktoré dehonestujú celé súdnictvo a urážajúce žalobkyňu ako konkrétnu sudkyňu a preto podalo Mandátovému a imunitnému výboru Národnej rady SR podnet na disciplinárne stíhanie žalovaného, čo žalovaný nepoprel. Z oznámenia, ktoré žalovaný predložil Národnej rade SR ako jej poslanec mal súd preukázané, že žalovaný v roku 2016 nadobudol príjmy v celkovej výške 71.860 eur, vlastnil viaceré nehnuteľnosti (o.i. rodinný dom v k.ú. E. Z. V.Q., dva byty a dva nebytové priestory v kat. území Q. F.) viaceré aktíva, ktorých hodnota presahuje 35-násobok minimálnej mzdy - zmluvný záväzok, motorové vozidlo, dva umelecké predmety, pohľadávku a obchodné podiely v dvoch spoločnostiach.

1.2. Pokiaľ žalovaný namietal, že indemnita upravená v čl. 78 ods. 2 ústavy vylučovala jeho občianskoprávnu zodpovednosť za výroky, ktoré predniesol v Národnej rade SR a jej orgáne, súd sa s takýmto výkladom predmetného článku nestotožnil. Súd predmetný článok vyložil tak, že ústava výslovne vylučuje iba možnosť trestného stíhania, pod ktorým treba rozumieť výlučne zákonom upravený úradný postup orgánov činných v trestnom konaní pri vyvodzovaní zodpovednosti voči konkrétnej osobe za spáchaný trestný čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone. Tento pojem extenzívnym výkladom nemožno rozširovať aj na postup súdov v civilnom sporovom konaní, pretože v takom konaní súdy žalovaného nestihajú pre podozrenie zo spáchania trestného činu, ani nerozhodujú o jeho vine a treste, ale poskytujú ochranu ohrozeným alebo porušeným právam a právom chráneným záujmom, pričom tak nerobia z úradnej povinnosti, ale výlučne len na základe žaloby. Majúc na zreteli, že poslanecká výroková indemnita je výnimkou zo zásady rovnosti občanov pred zákonom, taký extenzívny výklad, akého v konaní sa dovoľával žalovaný, považoval súd za nepripustný a tiež mal za to, že je v rozpore so skutočným účelom poslaneckej výrokovej indemnity, ktorým nie je ochrana konkrétneho poslanca pred jeho občianskoprávnou zodpovednosťou, ale ochrana parlamentu ako celku pred zásahmi výkonnej a súdnej moci do jeho činnosti prostredníctvom trestného stíhania poslancov za výkon ich mandátu. Pokiaľ sa žalovaný odvolával na znenie dôvodovej správy k návrhu ústavného zákona č. 140/2004 Z.z. (zmena čl. 78 ods. 2 ústavy vylučuje okrem možnosti trestnoprávneho stíhania poslanca za takéto výroky, aj jeho občianskoprávnu zodpovednosť), súd poukázal na to, že podľa § 186

ods. 1 CSP je viazaný iba znením právneho predpisu, ktoré vylučuje iba možnosť trestného stíhania poslanca za takéto výroky. Pokiaľ žalovaný namietal, že výroková indemnita vždy vylučovala aj občianskoprávnu zodpovednosť poslancov, súd poukázal na ústavný zákon č. 90/2001 Z.z., ktorý do čl. 78 ods. 2 doplnil vetu, že občianskoprávna zodpovednosť poslanca nie je nemožnosťou jeho trestného stíhania dotknutá. Žalovaný ďalej argumentoval záverom rozhodnutia Ústavného súdu SR v uznesení zo dňa 11. 02. 2016, č.k. II. ÚS 146/2016-34 („poslanca za výroky nemožno brať ani na občianskoprávnu zodpovednosť“), avšak v ňom sa Ústavný súd SR podľa názoru súdu meritórne nezaoberal výkladom čl. 78 ods. 2 ústavy ani rozsahom poslaneckej výrokovej indemnity, aj keď v časti odôvodnenia konštatoval, že na základe novely ústavy č. 140/2004 Z.z. nemožno poslanca brať za výroky ani na občianskoprávnu zodpovednosť, pričom tento záver bližšie žiadnym spôsobom neodôvodnil a nevyjadril. Toto konštatovanie preto nemožno považovať za nosnú časť odôvodnenia predmetného uznesenia.

1.3. Nestotožnil sa ani s argumentáciou žalovaného, že všetky výroky označené žalobkyňou sú iba jeho prehnanými hodnotiacimi úsudkami, kritickým expresívnym vyjadrením jeho názoru na to, že žalobkyňa je zlá sudkyňa, ktorá nie je vhodná na kandidatúru do disciplinárneho senátu, pričom k vysloveniu týchto výrokov ho oprávňovalo to, že bol ako poslanec zvolený do Národnej rady SR na základe sľubu bojovať s korupciou. Skutkové tvrdenia, že žalobkyňa je najväčšia korupčička na Krajskom súde v Bratislave, že je ťažká priet'ahárka, a že je príslušníkom justičnej mafie sú overiteľné dôkazmi, žalovaný však na preukázanie svojich tvrdení žiaden dôkaz nepredložil aj keď bol zaťažený dôkazným bremenom, naopak s poukazom na obsah ZSS je jeho výrok o priet'ahárke nepravdivý. Výroky žalovaného o tom, že je zverstvo, čo je schopná urobiť, že veci rozhoduje tak ako si to všetci neželáme tým najotrasnejším spôsobom a je príslušníkom justičnej mafie, ktorá spôsobuje to, že na Slovensku nie je možné dosiahnuť spravodlivosť, súd vyhodnotil ako hodnotiace úsudky žalovaného. Nakoľko nebolo preukázané, že žalobkyňa závažným spôsobom porušovala svoje povinnosti sudcu, súd ich vyhodnotil ako neoprávnenú kritiku zo strany žalovaného. S poukazom na nález Ústavného súdu SR zo dňa 09. 11. 2016, č.k. I. ÚS 689/2014-35 uzavrel, že práve zdôrazňovaním faktu, že žalobkyňa je mafiánka a korupčička a je preto absurdné, aby táto skorumpovaná osoba kandidovala na funkcie člena disciplinárneho senátu, je zásahom do jej osobnostných práv, nakoľko z takejto správy sa vytráca informatívna podstata a stáva sa z nej prostriedok dehonestácie sudkyne. Súd uviedol, že nespochybnuje, že kritika vo vzťahu k verejne činným osobám, zasahujúca profesijnú sféru, požíva vyššiu mieru ochrany ako kritika smerujúca do sféry súkromnej. Mal preto preukázané, že jediným cieľom bola snaha žalovaného sa politicky zviditeľniť na úkor žalobkyne, nakoľko všetkým výrokom chýba akýkoľvek pravdivostný základ, a taktiež sa žalovaný obdobným spôsobom verejne vyjadroval aj k osobe JUDr. Romana Huszára, ktorého označil za sudcu pochádzajúceho z najskorumpovanejšieho súdu na Slovensku. S odkazom na rozhodnutia ESĽP Lavric proti Rumunsku, Lešnik proti Slovensku uviedol, že kritika justície nesmie prekročiť určité limity, pretože je vo verejnom záujme, aby sa prokurátori a sudcovia tešili dôvere verejnosti a štát by ich mal brániť proti obvineniam, ktoré nie sú preukázané. S poukazom na to súd dospel k záveru, že výroky žalovaného, ktorými nepravdivo obviňuje žalobkyňu z korupčnej trestnej činnosti a členstva v mafii, sú mimoriadne závažným zásahom do jej osobnej cti a dobrého mena sudkyne, ktoré je objektívne spôsobilé vzbudiť u verejnosti mylný dojem, že žalobkyňa rozhoduje ako sudkyňa spory za úplatky, a preto nie je spôsobilá túto funkciu vykonávať. Obdobne to platí aj o výroku žalovaného, že žalobkyňa je ťažká priet'ahárka, ktorý je v rozpore so skutočnosťou, spôsobilý vyvolať u verejnosti vážne pochybnosti o kvalifikovanosti žalobkyne vykonávať funkciu sudcu. Možno ich vyhodnotiť ako závažné a úmyselné porušenie prezumpcie nevinu žalobkyne.

1.4. Tieto výroky boli rozširované prostredníctvom televízie a internetu s celoštátnou pôsobnosťou, na internetovej stránke Národnej rady SR sa doteraz nachádza záznam z vystúpenia žalovaného v Národnej rade SR. Preto vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a šírku okruhu pôsobenia nepriaznivého následku oprávnenne pociťuje ujmu, ktorú jej žalovaný spôsobil ako závažnú. Súd je presvedčený, že za uvedených okolností, by ujmu vzniknutú na osobnostných právach žalobkyne pociťoval ako závažnú každý, kto by sa nachádzal na jej mieste a v jej postavení. Súd preto dospel k záveru, že na nápravu osobnostných práv žalobkyne nepostačuje iba priznanie zadosťučinenia vo forme ospravedlnenia, ale je potrebné žalobkyňu priznať aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 200.000 eur, tak ako to navrhovala vo svojej žalobe. Pri stanovovaní jej výšky prihliadol okrem už uvedených skutočností definujúcich povahu, intenzitu pretrvávanie a dosah zásahu žalovaného tiež na skutočnosť, že žalovaný konal v úmysle privodiť si rozširovaním výrokov difamujúcich žalobkyňu vlastný politický prospech,

keďže nemal žiaden racionálny dôvod veriť pravdivosti týchto výrokov ani tomu, že ich vyslovením spôsobom primeraným cieľu ako poslanec Národnej rady SR oprávnene kritizuje súdnictvo alebo konkrétnych sudcov za skutočné nedostatky v ich činnosti. Súd stanovil výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch s prihliadnutím na majetkové pomery žalovaného tak, aby táto náhrada nepredstavovala bezdôvodné obohatenie žalobkyne, ale aby zároveň plnila svoju preventívno-sankčnú funkciu, čo si vyžaduje, aby jej výška odradila žalovaného a jeho možných nasledovníkov od opakovania protiprávneho konania (nález Ústavného súdu SR zo dňa 09. 11. 2016, č.k. I. ÚS 689/2014-35, nález Ústavného súdu ČR zo dňa 06. 03. 2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09).

1.5. Ďalej s poukazom na to, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe výška relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy musí byť stanovená tak, aby reštituovala následky spôsobené neoprávneným zásahom do osobnostných práv poškodenej osoby a zároveň, aby bola primeranou, avšak dostatočne prísnou sankciou, ktorá odradí pôvodcu zásahu od ďalšej protiprávnej činnosti (nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 689/2014 z 09 .11. 2016, nález ÚS ČR sp. zn. I. ÚS 1586/2009 zo 06. 03. 2012), neprisvedčil ani argumentácii žalovaného, že výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy nesmie za žiadnych okolností presiahnuť maximálnu výšku kompenzačných náhrad, ktoré podľa osobitných zákonov sa poskytujú poškodeným osobám (napr. obetiam trestných činov). S námietkou žalovaného, že aj podľa záverov najvyššieho súdu vyslovených v rozsudku sp. zn. 4Cdo/171/2005 z 27. 04. 2006 priznávanie premrštených súm náhrady nemajetkovej ujmy by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach, sa vysporiadal poukazom na to, že najvyšší súd aj v uvedenom rozhodnutí pripustil, že súdy sú oprávnené priznávať náhradu nemajetkovej ujmy aj v citeľnej výške, najmä ak pôvodca neoprávneného zásahu mal úmysel, či dokonca zlý úmysel škandalizovať alebo ohovoriť určitú osobu alebo zámer si takýmto spôsobom pomôcť k určitému prospechu, len musia takýto svoj postup riadne odôvodniť. S prihliadnutím na zhora uvedené okolnosti danej veci za to, že výška priznanej relutárnej náhrady v danom prípade je primeraná.

1.6. S poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, podľa ktorej objektívnym kritériom posúdenia dôvodnosti priznania relutárnej náhrady je zistenie, že v konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, by vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej rozsah a trvanie pociťoval ako závažnú každý, kto by sa nachádzal na mieste a v postavení postihnutej fyzickej osoby (i) konštatoval, že posúdenie splnenia tejto podmienky je preto predmetom voľnej úvahy súdu, ktorá musí vychádzať z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu (uznesenie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 154/2011-15 z 13. 04. 2011) a (ii) nesúhlasil s právnou argumentáciou žalovaného, že by pre priznanie relutárnej náhrady žalobkyne bolo potrebné preukazovať, že skutočne došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobkyne v spoločnosti. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 28. júna 2023 sp. zn. 9Co/95/2021-752 rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného žalobkyne písomne sa ospravedlniť spôsobom, v lehote a v znení uvedenom vo výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie, potvrdil. Zmenil rozsudok vo výroku II. tak, že žalovaný je povinný žalobkyne zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 70.000 eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie za riadne odôvodnený, nakoľko dal odpovede na všetky otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam, dostatočne a presvedčivo objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia a nemožno mu vytknúť ani, žeby sa nevysporiadal s podstatnými námietkami žalovaného uplatnenými proti žalobe. Oboznámením sa s dôvodmi a jeho obsahom, až na primeranosť výšky relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy pre žalovaného, sa preto s ním stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Pokiaľ žalovaný namietal, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (JUDr. Viera Hadrbulcová) s odvolacím dôvodom § 365 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd uviedol aa) podnet ZSS do meritórneho rozhodnutia súdu prvej inštancie nebol súčasťou zviazaného spisového materiálu (predložený žalovaným až z 13. 05. 2021), táto námietka odvolateľa nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudkyne a nakoľko podľa obsahu môže byť odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t.j., že konanie má inú vadu, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie, odvolací súd posudzoval nižšie podľa tohto ustanovenia. Súd ďalej uviedol, že ab) žalovaný mylne predpokladá, že sudca je povinný veci vybavovať podľa poradia, zákon mu to neukladá, okrem konať plynulo bez prieťahov, pričom žalobkyňa túto povinnosť neporušila. Pokiaľ namietal zaujatosť sudkyne, že žalobkyňa je predsedníčkou odvolacieho

senátu a v pravidelných intervaloch hodnotí rozhodovaciu činnosť sudkyne, v dôsledku čoho môže byť ich vzťah závislý, odvolací súd uviedol, b) že žalobkyňa bola povinná oznámiť, že objektívne by mohli vzniknúť pochybnosti o jej nezáujatosti (§ 27c zákona č. 385/2000 Z.z.), čo učinila z 18. 04. 2017 a žalovaným namietané skutočnosti preto už boli predmetom rozhodovania predsedníčky okresného súdu, ktorá sudkyňu nevylúčila a odvolací súd sa zároveň s jej rozhodnutím stotožňuje. K ďalšej námietke nepriateľského vzťahu sudkyne, nakoľko žalovaný je kritik súdnictva odvolací súd uviedol, c) že sudca je apolitickým predstaviteľom súdnej moci a je povinný znášať oprávnenú kritiku súdnictva a justície, preto tá nemôže byť dôvodom spôsobilým spochybniť nezáujatosť sudkyne. Odvolací súd preto nevzhladol namietaný dôvod, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca. Nakoľko tento odvolací dôvod nemôžu naplniť objektívnou skutočnosťou nepodloženú, výlučne subjektívne domnienky a dohady odvolateľa (že sudkyňa sa nechcela dostať do konfliktu so žalobkyňou, že sa to mohlo prejaviť aj na jej negatívnom hodnotení, že sudkyňa ako členka ZSS zdieľa závery v podnete uvedené a je ním viazaná), odvolací súd pri svojom rozhodovaní na tieto neprihliadal a bližšie sa nimi nezaoberal.

2.2. K námietke žalovaného k výkladu ustanovenia čl. 78 ods. 2 ústavy odvolací súd poukázal na to, že v prvom rade je potrebné vychádzať z doslovného výkladu ustanovení právnych predpisov (sp. zn. III. ÚS 72/2010 zo 04. 05. 2010). S poukazom na čl. 152 ods. 4 a čl. 2 ústavy však dodal, že pri aplikácii zákona štátne orgány nie sú doslovným znením viazané, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť a požiadavka ústavne súladného výkladu zákona a všeobecne záväzných právnych predpisov. Zmysel a účel zákona pritom možno abstrahovať aj z dôvodovej správy, ktorá slúži ako interpretačná pomôcka a nemá záväznú povahu (sp. zn. IV. ÚS 652/2018, nález ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 4/2018, body 108 a 114). V Ústave Slovenskej republiky od prijatia zákona č. 460/1992 Zb. do vykonania jej zmeny ústavným zákonom č. 90/2001 Z.z. výroková indemnita poslancov NR SR bola upravená v druhej vete Čl. 78 odsek 1 tak, že „za výroky pri výkone funkcie poslanca prednesené v Národnej rade Slovenskej republiky alebo v jej orgáne, poslanec podlieha len disciplinárnej právomoci Národnej rady Slovenskej republiky“. Ústavným zákonom č. 90/2001 Z.z. vykonaná zmena týkajúca sa výrokovej indemnity poslanca, ktorý v Čl. 78 ods. 2 ustanovil, že „Za výroky pri výkone funkcie poslanca prednesené v Národnej rade Slovenskej republiky alebo v jej orgáne nemožno poslanca trestne stíhať, a to ani po zániku jeho mandátu. Poslanec podlieha disciplinárnej právomoci Národnej rady Slovenskej republiky. Občianskoprávna zodpovednosť poslanca tým nie je dotknutá.“. Odvolací súd v kombinácii výkladu jazykového (gramatického), teleologického a historického dospel preto k záveru, že dňom účinnosti tohto ústavného zákona (01. 07. 2001), bola zavedená (aj) občianskoprávna zodpovednosť poslanca za jeho výroky na pôde parlamentu, nie však poslednou (tretou) vetou, ako uviedol žalovaný, ale prvou vetou. Oproti predchádzajúcej zákonnej úprave prvou vetou došlo k výraznému zúženiu rozsahu výrokovej indemnity už len výlučne na jeho trestnoprávnu zodpovednosť, tretia veta mala len deklaratórny (vysvetľujúci) charakter. Takýto výklad zároveň vyplýva z textu jeho dôvodovej správy ústavného zákona č. 90/2001 Z.z. a nemožno ho zmeniť len preto, že zo znenia všeobecnej časti dôvodovej správy k ďalšej zmene ústavy ústavným zákonom č. 140/2004 Z.z. vyplýva snaha zákonodarcu výrokovú indemnitu poslancov rozšíriť aj na občianskoprávnu zodpovednosť, vypustením tretej vety, pričom z osobitnej časti dôvodovej správy vecné odôvodnenie toho, čo po vykonanej zmene zostalo v platnosti, nijako nevyplýva. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uzavrel, že v normatívnej rovine sa nenaplnil úmysel zákonodarcu vyjadrený v texte dôvodovej správy k ústavnému zákonu č. 140/2004 Z.z., keďže v jej odôvodnení nedošlo k zmene dovtedy nesporného úmyslu zákonodarcu o rozsahu výrokovej indemnity poslanca národnej rady, preto extenzívny výklad zákona nie je možný (Pl. ÚS 9/04). V danej veci pri uplatnení štandardných metód prichádzajú do úvahy rôzne výklady, s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 192/2008 je preto potrebné uprednostniť taký, ktorý „zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb, nakoľko všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (m. m. II. ÚS 148/2006)“. Preto súd musí uprednostniť výklad čl. 78 ods. 2 ústavy v prospech žalobkyne, ktorá na rozdiel od poslanca národnej rady ako reprezentanta orgánu štátnej moci si uplatňuje ochranu svojich základných ľudských práv a slobôd (s poukazom na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Dodal, že súd prvej inštancie správne uviedol, že ochrana parlamentu ako celku je skutočným účelom inštitútu poslaneckej výrokovej indemnity (s poukazom na sp. zn. II. ÚS 76/1999 z 21. 07. 1999, sp. zn. II. ÚS

730/2014), ktorá nevyžaduje vylúčenie aj občianskoprávnej zodpovednosti poslanca. Nejde tu o zásah súdnej (prípadne výkonnej) moci vyplývajúcej zo zásady oficiality, nakoľko toto konanie nie je trestným konaním a ani úspech žalobkyne v tomto konaní nemôže byť ignorovaním zákazu trestného stíhania žalovaného. S poukazom na ÚS PL. 6/2017 a judikaturu ESĽP Case of Cordova v. Italy (No. 1), rozsudok z 30. januára 2003 k sťažnosti č. s. 12 - 13 odvolací súd zisťoval, či tieto výroky žalovaného prednesené v parlamente alebo jeho výboroch boli prednesené pri výkone jeho mandátu alebo išlo o tzv. jeho ostatné výroky fyzickej osoby (občana). Poznamenal, že riadny výkon poslaneckého mandátu poslanca v rámci rokovania v parlamente či v jeho výboroch neopravňuje poslanca hovoriť čokoľvek si zmyslí, ale opravňuje ho ústne sa vyjadrovať jedine k prerokúvanej veci (Čl. 2 ods. 2. ústavy), pričom tou v danom prípade, ako jediný legitímny cieľ oboch rokovaní (vo výbore i v pléne), bolo jedine zistenie, či žalobkyňa ako sudkyňa a kandidát (ne)spĺňa zákonné podmienky spôsobilosti parlamentom byť zvolená za člena disciplinárneho senátu v tom čase ustanovené v § 119b ods. 1 zákona č. 385/2000 Z.z. S poukazom na § 119b ods. 1 uvedeného zákona preto odvolací súd nemal pochybnosti, že u žalovaného išlo len o zdanlivý výkon poslaneckého mandátu výrokmi osobného, v danom prípade aj politicky prejav žalovaného ako súkromnej osoby, ktorý nepožíva ochranu podľa čl. 78 ods. 2 ústavy, ale spadá pod ochranu čl. 26 ods. 1 ústavy (sloboda prejavu).

2.3. Nakoľko došlo k stretu práva na ochranu osobnostných práv žalobkyne a práva na slobodu prejavu žalovaného, odvolací súd pri hodnotení jednotlivých kritérií testu proporcionality dospel k tomu, že záver súdu prvej inštancie o neprimeranom zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobkyne je vecne správny, čo vyplýva aj z toho, že ani jeden z čiastkových výsledkov pri hodnotení nevyznel v prospech potreby chrániť právo žalovaného na slobodu prejavu, hoci ten namietaný ani nebol.

KTO neoprávnený zásah vykonal: žalovaný inkriminovanými výrokmi verejne v parlamente, prejavoval sa ako súkromná fyzická osoba, preto v súvislosti s vykonávaním práva na slobodu prejavu a rozširovaním informácií nemá zvýšenú ochranu a musí niesť za to občianskoprávnu zodpovednosť, ktorej sa žalobkyňa domáha. Žalovaný nie je zbavený povinnosti pre neho dostupnými spôsobmi si preveriť pravdivosť a spoľahlivosť tvrdeného zdroja informácií, ktorý neosvedčil. Plne preto zaviniť, že závažne výrokmi zasiahol do osobnostných práv žalobkyne a pri zvažovaní výšky priznávanej relutárnej náhrady je potrebné zohľadniť, aby bola vo výške citelnej a mala tak zmysel satisfakčný. Ani poslanecký mandát žalovaného neopravňuje, aby žalobkyňu prezentoval ako páchatel'a trestného činu, pričom ani nebola trestne stíhaná. Verejne tiež prezentoval informácie difamačného charakteru bez možnosti žalobkyne sa k nim vyjadriť. Skutočný vnútorný motív žalovaného ako psychologická príčina nie je pritom preukázateľný dôkazmi. Záver súdu prvej inštancie o zlom úmysle, ktorý má význam jedine pri zvažovaní primeranosti výšky relutárnej náhrady vyplynul jednak z obsahu spisového materiálu (pričom nejde o podnet ZSS) a tiež zo samotnej obrany žalovaného (viackrát zopakoval, že jeho cieľom bolo dosiahnuť, aby poslanec U. stiahol návrh na kandidatúru žalobkyne, a že „koalícia si zvolí tú svoju“), ktorý nijak neskrýval, že výrokmi sledoval aj politický cieľ. Zároveň je zřejmé, že aj to, že ide o záver, ktorý súd prvej inštancie nezaložil na informácii o obdobnom správaní žalovaného aj k osobe iného sudcu, čo vyplýva zo sporného podnetu ZSS, ale založil ho predovšetkým na tom, že inkriminované výroky sa absolútne nezakladajú na pravde (pozri 38. odsek jeho odôvodnenia). Žalovaný v okolnostiach prípadu tak za cenu zneužitia svojho poslaneckého mandátu na vyrieknutie inkriminovaných výrokov presahujúcich rámec výkonu poslaneckého mandátu zneužil parlamentné prostredie na riešenie politických sporov opozičnej politickej strany SaS, za ktorú ako jej člen je poslancom národnej rady s vládnuou politickou stranou SMER - SD. Nemožno však opomenúť, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo nesporne preukázané a napokon ani žalovaný nepopieral, že inkriminované výroky na pôde parlamentu na adresu žalobkyne vyriekol v čase, keď ako advokát skutočne mal klientov, ktorí ako odvolatelia v odvolacom konaní vo veci 10Co/37/2017 rozhodovanom žalobkyňou ako sudcom spravodajcom a členom odvolacieho senátu, boli stranou daného súdneho konania, čo žalovaný v danom konaní aj využil, keď kroky k uplatneniu takejto námietky zaujatosti voči žalobkyňou podnikol už 09. 02. 2017. Je preto správne tieto skutočnosti zohľadniť v prospech žalobkyne.

KOHO sa inkriminované výroky týkali: žalobkyne ako sudkyne Krajského súdu v Bratislave a vzhľadom na judikaturu ústavného súdu ak je miera kritiky najširšia u politikov a najužšia u bežných občanov, miera kritiky jednotlivých sudcov je potom nižšia ako v prípade súdov a súdництва. Odvolací súd dodal, že vzhľadom na pôvod inkriminovaných výrokov a absenciu dôkazu o ich pravdivosti, či skutkového základu zo strany žalovaného nešlo o žiadnu kritiku, ale o hrubé očiernenie povesti, mena a cti žalobkyne

na verejnosti, ktorá celkom zjavne ani spôsobom, akým funkciu sudcu vykonáva, nevykonala nič, čo by kohokoľvek mohlo oprávňovať šíriť o nej takéto lži a nijako nenarušila ani vážnosť či dôstojnosť funkcie sudcu tak pri jej výkone, ako ani v občianskom živote ako takom. Je pritom nesporné, že je potrebná nutnosť dôvery v právny poriadok a justíciu, ochrana autority a nestrannosti súdnictva a výkonu spravodlivosti.

ČO bolo obsahom inkriminovaných výrokov: ich priamym a bezprostredným objektom je osobnosť žalobkyne ako dotknutého sudcu. Inkriminovaný zásah v očiach širokej verejnosti zároveň vyvolal dojem, že žalobkyňa pre absenciu osobnostných a morálnych hodnôt a zábran vôbec nie je spôsobilá funkcie sudcu vykonávať, čím sa znížil nielen jej profesijný, ale aj spoločenský status. Čím je totiž tvrdenie závažnejšie, tým je aj verejnosť viac dezinformovaná. Ide preto o zásah nielen do profesijnej sféry žalobkyne, ale o zásah aj do jej občianskej cti a dôstojnosti, nakoľko tento nepochybne sa dotkol aj týchto zložiek, keďže žalovaný vedome verejne vyriekol lži spôsobilé spochybníť jej morálnu integritu, o čom verejnosť bezprostredne informovali aj masmédiá. Je preto správne tieto skutočnosti zohľadniť v prospech žalobkyne.

KDE boli inkriminované výroky uverejnené: v národnej rade na verejnej schôdzi a tiež aj na verejnej schôdzi jedného z jej výborov, boli naživo šírené prostredníctvom internetu a televízneho vysielania, t.j. s celoštátnou pôsobnosťou, o čom žalovaný mal a mohol vedieť, pričom záznamy z daných schôdzi sú natrvalo uložené na webovej stránke národnej rady, ako aj na internetových portáloch a ľahko sú prístupné dodnes.

KEDY boli inkriminované výroky uverejnené: keď žalobkyňa ako sudkyňa spolu s ďalším sudcom kandidovala na jedno z dvoch miest za člena disciplinárneho senátu, a to s cieľom znevážení jej osoby, a to len preto, že bola kandidátom navrhnutým politickým protivníkom žalovaného, dosiahnuť, aby zvolená nebola, čo napokon žalovanému sa aj podarilo, keď 07. 02. 2017 s jednoznačným výsledkom prešiel len druhý (aj pre žalovaného prijateľný) nedostala potrebný nadpolovičný počet hlasov.

AKO boli inkriminované výroky formulované: jednak ako fakty (sú preukázateľné) a jednak ako hodnotiace úsudky (musia vychádzať z dostatočného faktického základu). Žalovaný v konaní neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu pravdivosti inkriminovaných výrokov na adresu žalobkyne obsiahnutých v jeho prejavoch a nepreukázal tak ich legitimitu. Zároveň ich nepredostrel ako nejaké indicie, či pochybnosti alebo podozrenie na možnú nezákonnú činnosť žalobkyne ako dotknutého sudcu, ale ich prezentoval ako istoty, bez akejkoľvek úcty k jej právam, čisto z politických dôvodov, pričom jeho preukázaným úsilím (zlým úmyslom) bolo zabrániť zvolenie žalobkyne do uvedenej funkcie. Žalovaný inkriminované nepravdivé výroky vyriekol pritom za použitia mimoriadne expresívnych výrazov, urážlivo, hanlivo a útočne, to všetko čo i len bez náznaku akéhokoľvek skutkového podkladu. Závažne tak nimi zasiahol do občianskej i profesijnej cti, ľudskej dôstojnosti žalobkyne, poškodil jej dobré meno u laickej verejnosti i v profesijnej oblasti medzi kolegami na súde, ale aj všeobecne v spoločnosti (vysielané naživo cez internet, televíziu a záznam uložený v televíznom archíve stále prístupný verejnosti).

Odvolačný súd teda uzavrel, že žalobkyňa ako sudca uchádzaním sa o kandidatúru na člena disciplinárneho senátu sa stala osobou verejného záujmu a inkriminované výroky, ktorými pochybnosti nepripúšťajúcim spôsobom ona osobne, plným menom, avšak nepravdivo bola prezentovaná ako páchatel' trestných činov, aktér korupčného správania, a to aj v organizovanej zločineckej skupine a rovnakým spôsobom nepravdivo bola prezentovaná ako sudca, ktorý vo svojom súdnom oddelení sám má priedahy, čo malo byť podľa žalovaného legitímnym dôvodom, aby do funkcie, o ktorú voľbou v parlamente sa uchádzala, nebola zvolená, miera uspokojiteľnosti jej práva na ochranu osobnosti môže byť podstatná až stredná a je nutné dať prednosť právu na ochranu osobnosti pred právom na slobodu prejavu.

2.4. Nakoľko povinnosťou žalovaného bolo preukázať skutočnosť v čase vyrieknutia inkriminovaných výrokov (t.j. 31. 01. 2017, resp. 07. 02. 2017), považoval odvolací súd za irelevantnú obranu, tzv. novoty, pokiaľ poukazuje na udalosti ex post, to je z 11. 03. 2020 a tiež preto, že nesúvisia s osobou žalobkyne.

2.5. Pokiaľ žalovaný namietal, že súd rozhodol na základe dôkazu, ktorý nevykonal (ZSS z 08. 03. 2017), uvedené by mohlo zakladať inú vadu konania len za predpokladu, že mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalobkyne, že všetky rozhodujúce skutkové okolnosti súd ustálil na základe nesporných dôkazov, event. tam, kde dôkazné bremeno

zaťažovalo žalovaného, tieto v jeho neprospech uzavrel pre ich absolútnu absenciu a skutočnosti zistené z podnetu ZSS nemali preto vplyv na správnosť napadnutého rozsudku. V sporoch o ochranu osobnosti nie je potrebné preukázať, že zásah ako neoprávnený následky skutočne aj vyvolal (postačí, že k tomu bol objektívne spôsobilý), konštatovanie súdu v 31. odseku jeho odôvodnenia, kde sa odvoláva na obsah podnetu ZSS, že vyjadrenia žalovaného odsúdilo aj ZSS (...), pre rozhodnutie v tejto veci je nadbytočným. Pravdivosť inkriminovaných výrokov žalovaný zároveň neosvedčil. Za tejto procesnej situácie nepravdivosť čo i len jedného z nich osobitne konštatovať bolo preto nadbytočným a pre rozhodnutie v tejto veci preto je právne celkom irelevantným, že pri deklarovaní nepravdivosti výroku o tom, že žalobkyňa je ťažká priťahárka, súd argumentoval poukazom na obsah podnetu ZSS (34. odsek napadnutého rozsudku).

2.6. Pokiaľ žalovaný poukazoval na rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 146/2016, s ktorým sa mal vysporiadať súd prvej inštancie pri výklade Čl. 78 ods. 2 ústavy, odvolací súd uviedol, že názor vyjadrený v ňom v bode 36, na ktoré sa odvoláva žalovaný, nie je v tejto veci aplikovateľný, nakoľko posudzovanie otázky prípadného neoprávneného zásahu do osobnostných práv sťažovateľa prerokovávaním otázky, ktorá na základe vlastného rozhodnutia národnej rady, na rozdiel od inkriminovaných výrokov žalovaného, bola predmetom jej rokovania; ústavný súd sa vyjadril len nad rámec veci ako obiter dictum, teda neprijal záväzné stanovisko, pričom ústavný súd posudzoval iba ústavnú udržateľnosť, výklad právnej normy mu neprislúcha na rozdiel od všeobecného súdu a zjednocovacieho výkladu právnych noriem Najvyššieho súdu SR. Rovnako ani druhé rozhodnutie ústavného súdu (III. ÚS 283/2020) pre túto vec nie je relevantným rozhodnutím, z dôvodov uvedených v 29. odseku tohto rozsudku, ako správne uviedla žalobkyňa, s ktorými závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

2.7. Obrana žalovaného k neprimeranosti priznanej relutárnej náhrady neobstojí podľa odvolacieho súdu. Odškodnenie podľa dohovoru skutočne nemožno obmedziť, jeho Čl. 5 nelimituje výšku náhrady maximálne prípustnou hornou hranicou, ale jej konkrétne vyjadrenie ponecháva na úvahe súdu tak, aby spĺňala predpokladané funkcie (R 13/2009). Podľa záverov nálezu ÚS ČR sp. zn. Pl. 16/04 zo 04. 05. 2005 poškodeným pritom nič nebráni, aby ako dotknuté osoby sa domáhali ďalšej satisfakcie.

2.8. Pokiaľ ide o predložené právoplatné rozhodnutia DO SAK, ktorým žalovaný za svoje výroky na adresu žalobkyne v dňoch 31. 01. 2017 a 07. 02. 2017 prednesené v parlamente bol uznaný za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia, odvolací súd uviedol, že v rozhodujúcom čase jeho rozhodovania (§ 217 ods. 1 CSP) síce bol súd viazaný, ale jedine v rozsahu, že tento iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu bol spáchaný a že ho spáchal žalovaný, nie ako tieto orgány posúdili rozsah výrokovej indemnity poslanca.

2.9. Pokiaľ žalovaný namietal, že výroky adresoval poslancom a nemohol ovplyvniť prenos (televízia, internet), odvolací súd uviedol, že ich pravdivosť nepreukázal a žalobkyňu tak vedome verejne difamoval. V zmysle ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít (R 45/2000) treba vždy vychádzať z toho, že mal širokú publicitu, pričom zásah, spočívajúci v tvrdení, avšak právoplatným žalobkyňu odsudzujúcim rozsudkom súdu nepreukázanej trestnej činnosti, v podstate zakladá nárok oprávnenej osoby domáhať sa relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy. V danom prípade došlo nielen k neoprávnenému zásahu ale aj zníženiu dôstojnosti a vážnosti žalobkyne v spoločnosti v značnej miere, a teda aj k naplneniu hypotézy zákonnej normy ustanovenej v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, preto jeho námietky nie sú spôsobilé spochybníť. Navyše záznamy sú trvalo uložené v archívoch a na webových stránkach.

2.10. Pokiaľ žalovaný namietal odvolávajúc sa na právny názor najvyššieho súdu, že žalobkyňa bola povinná ako osoba domáhajúca sa ochrany porušených osobnostných práv navrhnúť dokazovanie výsluchom svedkov, odvolací súd poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR pod č. R 53/2010, na ktorú nadviazal aj Ústavný súd SR v náleze I. ÚS 689/2014, publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení ÚS pod č. 32/2016, podľa ktorých ak došlo k zásahu do osobnostných práv, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti. Súd prvej inštancie preto správne neposudzoval formu a rozsah tohto zadosťučinenia podľa toho, ako žalobkyňa ako poškodená sa cítila a ako zásah a v jeho svetle jej osobu prípadne vnímalo a hodnotilo napr. jej okolie. Správne súd posudzoval „len“, či vzhľadom na všetky okolnosti žalobkyňa (ne)mala objektívny dôvod byť/cítiť sa poškodená na nehmotných hodnotách jej osobnosti. V danom prípade súd aj správne vyhodnotil „len“, či vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu by sa aj každá iná osoba na mieste a v postavení žalobkyne (ne)mohla cítiť

dotknutá v zločkách vo svojom súhrne tvoriacich jej nemajetkovú sféru (sp. zn. 4Cdo/180/2022).

2.11. Súd dostatočne vysvetlil dôvody zásahu do morálnej integrity žalobkyne a prečo v danom prípade morálne zadosťučinenie nemôže byť dostatočné a prečo je na mieste žalobkyni za nemajetkovú ujmu, ktorú tým utrpela, priznať aj relatívne zadosťučinenie, a to s prihliadnutím aj na zlý úmysel žalovaného vo výške, ktorá pre neho musela byť citeľná (41. a 43. odseky jeho odôvodnenia). Intenzitu zásahu podľa odvolacieho súdu zvyšuje aj to, že žalovaný je poslanec národnej rady SR, zvolený občanmi, u ktorého sa v súlade so sľubom, ktorý zložil pri nástupe do funkcie očakáva, že bude hovoriť pravdu a pravdivosť výrokov vie aj preukázať, aj preto bol povinný zaobstarat' si pre svoje tvrdenia dostatočný podklad. Zásah mal širokú publicitu a aj po rokoch je predmetom záujmu novinárov, o čom svedčí aj ich prítomnosť na verejnom vyhlásení tohto rozsudku.

2.12. Závažnosť vzniknutej ujmy na cti, vážnosti a dôstojnosti žalobkyne v danom prípade okrem toho spočíva aj v tom, že medzi poslancami parlamentu, ktorí žalobkyňu do funkcie, o ktorú sa uchádzala, na verejnej schôdzi parlamentu 07. 02. 2017 nezvolili s celkom jednoznačným výsledkom (za 53, proti 49, zdržalo sa 16), ako aj v očiach ostatnej verejnosti vyvolal dojem, že výsledok súdnych konaní, ktoré žalobkyňa prejednáva ako sudkyňa, možno kúpiť za peniaze. Žalovaný postavenie žalobkyne v spoločnosti, pred odbornou aj laickou verejnosťou degradoval aj tým, že jeho výroky, ktoré na adresu žalobkyne v parlamente vyriekol a mali širokú publicitu, v spoločnosti vyvolali dojem, že žalobkyňa nedisponuje pre výkon jej povolania nevyhnutne potrebnými charakterovými a morálnymi kvalitami, keďže aj opakovane podlieha pokušeniu, ktoré pre ňu má predstavovať vidina majetkového prospechu, a nie je preto hodná toto povolanie vykonávať. Nepravdivé prezentovanie kohokoľvek pred širokou verejnosťou ako páchatel'a trestnej činnosti a obzvlášť ako páchatel'a organizovanej trestnej činnosti v zločineckej skupine, je závažným, ťažko, ak vôbec, napravitelným zásahom do cti, dôstojnosti a dobrej povesti fyzickej osoby. O to viac závažným je, keď ako sa to stalo v prípade žalobkyne, takto sa zasiahlo do mravnej integrity sudcu, pretože jeho bezúhonnosť je jedným z imanentných predpokladov výkonu jeho funkcie. Žalobkyňa pritom nemá inú možnosť proti tomuto neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného efektívne sa brániť, než touto súkromnoprávnou žalobou o ochranu svojej osobnosti. Vzhľadom na takéto zásah do osobnostných práv v značnej miere, podľa odvolacieho súdu nemožno pochybovať, že za takéto okolností vzniknutú nemajetkovú ujmu vzhľadom na jej rozsah, intenzitu a trvanie pociťoval každý a žalovaný musí niesť za takto podané informácie právne dôsledky vo forme primeraného zadosťučinenia. Vzhľadom na okolnosti prípadu a závažnosť zásahu sa preto odvolací súd v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a na ne nadväzujúcimi právnymi závermi súdu prvej inštancie, a to vrátane potreby žalobkyni priznať relatívnu náhradu za utrpenú nemajetkovú ujmu, ako aj pri zvažovaní jej výšky v súlade s judikatúrou EŠLP, že treba prihliadať na to, aby bola jednak primeraná utrpenej ujme, konkrétnym okolnostiam definujúcim jej intenzitu a povahe zásahu, že žalovaný konal so zlým úmyslom, zneužil ju na politický súboj, preto ju jednoznačne zavinil a táto relatívna náhrada spĺňala preventívno-sankčnú funkciu, zároveň nebola likvidačná.

2.13. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie pochybil, keď nesprávne prihliadal aj na jeho majetkové pomery, keďže správne mal prihliadať len na jeho príjmy. Správne pritom vychádzal z náležité zisteného skutkového stavu (odsek 41., 43. odôvodnenia), s ktorým sa odvolací súd stotožnil. Mal za to, že relatívna náhrada je na mieste aj preto, že žalobkyňa nemala možnosť sa k výrokom vyjadriť, žalovaný sa jej odmietol ospravedlniť a ak takými informáciami skutočne disponoval, bolo jeho povinnosťou tieto skutočnosti oznámiť orgánom činným v trestnom konaní. Ďalšou významnou skutočnosťou všeobecne známou je aj okolnosť, že žalobkyňa v opakovanej voľbe ako jediná kandidátka bola úspešná. Podľa rozhodnutí EŠLP vyžaduje, aby boli sankcie uložené vnútroštátnymi súdmi za poškodenie dobrej povesti primerané (proporcionálne) povahe a dôsledkom skutku (utrpenej ujme) a aby boli predvídateľné. Nakoľko z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplývalo, či uvedené posúdil, odvolací súd uvedené doplnil porovnaním výšky priznávanej relatívnej náhrady v porovnateľných prípadoch. Skonštatoval, že skutkovo porovnateľný prípad odvolací súd vo svojej činnosti neriešil (kritika činnosti sudkyne, ktoré sa nezakladalo na faktoch, na ktoré nedala žiadnu príčinu). V právoplatne skončených veciach žalujúcich sudcov, či politikov a iných verejne činných, či verejne známych osôb, kde došlo k neoprávnenej kritike ich preukázanej činnosti v médiách, t.j. mala akýsi základ v určitých faktoch, bolo priznaných napr. sudcom najvyššieho súdu 2 x 300.000 Sk (2 x 9.958,18 eura), 1 x 1.000.000 Sk (33.193,92 eura), 1 x 3.000.000 Sk (99.581,76 eura), politikovi v samospráve 10.000 eur, politikovi v tzv. vysokej politike 66.000 eur, ale napr. aj košickému advokátovi,

ktorému v nedávnej minulosti za porušenie jeho osobnostných práv titulom relutárnej náhrady v odvolacom konaní právoplatne bolo priznaných 80.000 eur. Vzhľadom na to, že ESLP všeobecné súdy SR kritizuje za príliš vysoké relutárne náhrady a tiež s prihliadnutím na to, že súd nesprávne pri zvažovaní primeranosti vychádzal z celkových majetkových pomerov žalovaného namiesto príjmov, žalobkyňa za člena disciplinárneho senátu v opakovanej voľbe poslancami zvolená napokon bola, čo však nemôže byť zadost'učinením za to, čo žalovaným v dňoch 31. 01. 2017 a 07. 02. 2017 vykonaný neoprávnený zásah do jej osobnostných práv už spôsobil, rovnako ako primeraným zadost'učinením za ňou utrpenú nemajetkovú ujmu nemôže byť ani to, že táto v júli 2022 (takmer po 5,5 roka) bola zvolená za člena Súdnej rady SR, odvolací súd v tejto veci dospel preto k inému právnomu záveru o primeranosti relutárnej náhrady, ktorú v tejto veci považoval preto za potrebné žalobkyni priznať za ňou utrpenú nemajetkovú ujmu a musel preto súdom prvej inštancie priznanú relutárnu náhradu 200.000 eur nevyhnutne znížiť. Pritom skutočnosť, že žalobkyňa po uplynutí dostatočne dlhého časového obdobia od zásahu, sa stala členkou Súdnej rady SR, môže byť pre žalobkyňu zadost'učinením, ale podľa odvolacieho súdu tak pre žalobkyňu ako inkriminovanými výrokmi žalovaného dotknutej osoby, ako aj pre odvolateľa ako pôvodcu tohto zásahu je podstatné, že toto zadost'učinenie nie je poskytnuté zo strany žalovaného, ktorý žalobkyni žiadne, t.j. ani morálne a ani materiálne zadost'učinenie doposiaľ neposkytol a aj v odvolacom konaní stále absolútne neguje, či už skutočnosť, že k neoprávnenému zásahu vôbec došlo, ako aj vôbec svoju zodpovednosť zaň. dospel k záveru, že v danom prípade primeranou tak pre žalobkyňu, ako aj pre žalovaného bude výška príjmu žalovaného okolo hranice jeho jednoročného príjmu, nakoľko túto hranicu považoval za takú, ktorej zaplatenie (vzhľadom aj na ďalší hnuťelný aj nehnuteľný majetok a majetkové hodnoty, ktoré vlastní v hodnote presahujúcej 35 - násobok minimálnej mzdy) tento určite bude schopný zrealizovať bez toho, aby to bolo pre neho ničivé, a zároveň bude aj dostatočne prísna, aby ho do budúca odradila od obdobných ľahkovážnych zásahov do práv iných a zároveň aj pre žalobkyňu bude predstavovať vyváženú náhradu za utrpenú nemajetkovú ujmu. Vzhľadom na uvedenú judikatúrnú činnosť všeobecných súdov v SR nie je suma 70.000 eur ani nepredvídateľnou a nie je ani prejavom ľubovôle súdu, nakoľko aj v nedávnej dobe bola odvolacím súdom priznaná v porovnateľnej výške. Vo zvyšku súd žalobu zamietol, pretože vzhľadom na uvedené taká suma by ako neprímeraná nevedla k odstráneniu a nahradeniu následkov inkriminovaného zásahu do osobných práv žalobkyne. O trovách konania tak na súde prvej inštancie, ako aj o trovách odvolacieho konania, odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP, a to v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Voči predmetnému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. e), § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP.

3.1. K § 420 písm. e) CSP uviedol:

Krajský súd vo svojom rozsudku potvrdil, že podnet ZSS, t.j. jeden z listinných dôkazov, z ktorého sudkyňa okresného súdu JUDr. Viera Hadrbulcová v prvoinstančnom rozsudku vychádzala, nebol do meritórneho rozhodnutia okresného súdu súčasťou zviazaného spisového materiálu. Podľa žalovaného preto mala pomer k sporu takého právneho významu, že žalovaný mal a má vážne pochybnosti o jej nezaujatosti, a ktorá z toho dôvodu má v spore status vylúčenej sudkyne.

3.1.1. K § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol:

Rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa krajský súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, t.j. či o spore pred okresným súdom rozhodol vylúčený sudca z dôvodu, že tento mal právne kvalifikovaný pomer k sporu tým, že získal informácie o veci tzv. neprocesným spôsobom, t.j. inak ako dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo za konania najavo. Za rozhodovaciu prax dovolacieho súdu označil rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/73/2010 zo dňa 31. 01. 2011, sp. zn. 2Cdo/85/2017 zo dňa 30. 11. 2017, sp. zn. 4MCdo/21/2010 zo dňa 28. 06. 2012 a podporne aj všetky rozhodnutia NS ČR, na ktoré poukázal v bode 26. dovolania.

3.1.2. Nakoľko sa odvolací súd neriadil ustálenou judikatúrou, rozhodnutie odvolacieho súdu je zároveň nepreskúmateľné a svojvoľné a naplnia tak dovolací dôvod § 420 písm. f) CSP.

3.2. K § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol:

Rozsudok krajského súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho

súdu ešte nebola ustálené vyriešená, t.j. aký rozsah má výroková indemnita poslanca Národnej rady v zmysle čl. 78 ods. 2 ústavy. Oba sudy podľa jeho názoru nesprávne interpretovali a aplikovali čl. 78 ods. 2 ústavy tak, že výroková indemnita poslanca Národnej rady upravená v čl. 78 ods. 2 ústavy nevylučuje aj občianskoprávnu zodpovednosť poslancov Národnej rady za výroky prednesené pri výkone funkcie poslanca Národnej rady v Národnej rade a v jej orgáne. Mal za to, že odvolací súd rozporne v bode 39. rozsudku poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 72/2010 zo dňa 04. 05. 2010, z ktorého okrem iného plynie, že súd nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne a nálezy ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 652/2018 a zároveň na sp. zn. PL. ÚS 4/2018, z ktorých okrem iného plynie, že dôvodová správa síce nemá záväznú povahu, ale slúži ako interpretačná pomôcka. Čl. 78 ods. 2 ústavy interpretoval doslovne, keďže dospel k (nesprávnemu) záveru, že ústavným zákonom č. 90/2001 Z.z. sa zaviedla občianskoprávna zodpovednosť poslanca Národnej rady za jeho výroky na pôde parlamentu a v jeho orgánoch už prvou vetou čl. 78 ods. 2 ústavy v znení ústavného zákona č. 90/2001 Z.z. Žalovaný tvrdí, že výroková indemnita poslanca Národnej rady v zmysle čl. 78 ods. 2 ústavy sa má z hľadiska jej rozsahu správne vykladať a aplikovať tak, že táto zahŕňa aj vylúčenie občianskoprávnej zodpovednosti poslanca Národnej rady za jeho výroky prednesené pri výkone funkcie poslanca na tzv. „chránených fórach“. Úmysel zákonodarcu vyplýva práve z dôvodovej správy ústavného zákona č. 140/2004 Z.z. a nemalo by žiaden význam, aby poslanci Národnej rady boli v plnej miere zodpovední za svoje výroky prednesené v Národnej rade, ktoré sú iba spôsobilé ohroziť osobnostné práva nejakej osoby a zároveň by neboli vôbec trestne zodpovední za výroky, ktoré sú takej vážnosti, že by ich prednesením poslanec naplnil skutkovú podstatu trestného činu napríklad ohovárania podľa § 373 Trestného zákona. Zároveň poukázal na rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR a to č.k. II. ÚS 146/2016 - 34 zo dňa 11. 02. 2016 v ktorom uvádza, že ..“Poslanec podlieha disciplinárnej právomoci Národnej rady Slovenskej republiky; na tomto mieste je nutné uviesť, že na základe novely ústavy č. 140/2004 Z. z. nemožno poslanca brať za výroky ani na občianskoprávnu zodpovednosť“; nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 283/2020 zo dňa 12. 11. 2020... „Sťažovateľ svojím výrokom nadviazal na prejavy prednesené v parlamente, ktoré sú chránené čl. 78 ods. 2 ústavy aj pred civilnou zodpovednosťou (na základe novely ústavy č. 140/2004 Z. z. nemôže poslanec niesť za výroky ani na občianskoprávnu zodpovednosť, II. ÚS 146/2016, bod 36). ...“; sp. zn. II. ÚS 146/2016.... „na základe novely ústavy č. 140/2004 Z. z. nemožno poslanca brať za výroky ani na občianskoprávnu zodpovednosť“; nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 6/2017.... „64. Obzvlášť dôležité je upozorňovanie na nedostatky v chode štátu, na ktoré upozorňujú samotní poslanci. Kvôli tomu, aby si to poslanci mohli dovoliť bez ujmy, slúži parlamentná indemnita, ktorá zaručuje ochranu prejavov, ktoré poslanec urobil pri výkone poslanskej funkcie. Táto zahŕňa absolútne vylúčenie trestnej zodpovednosti, ale spravidla chráni poslanca aj pred občianskoprávnou zodpovednosťou, lebo zachovaním občianskoprávnej zodpovednosti sa štátu ponúka príležitosť a pokúšenie pre obchádzanie zákazu trestnej zodpovednosti (Drgonec, J. Ústava Slovenskej republiky. Komentár. 3. vydanie. Šamorín: Heuréka, 2012. s. 986).“.

3.2.1. Vzhľadom na opakované právne závery Ústavného súdu SR je preto rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné, svojvoľné a arbitrálne a napĺňa tak dovolací dôvod § 420 písm. f) CSP. Žalovaný nesporne vyriekol žalované výroky pri výkone funkcie poslanca, t.j. pri slobodnom výkone mandátu poslanca, pričom tak urobil na 31. schôdzi Ústavnoprávneho výboru Národnej rady a na 12. schôdzi Národnej rady, t.j. na tzv. chránených fórach v rámci slobodnej parlamentnej diskusie o kandidátoch na člena disciplinárneho senátu Súdnej rady SR, t.j. o otázkach všeobecného a verejného záujmu, a teda jeho prejav podlieha plnej ochrane čl. 78 ods. 2 ústavy. Z tohto dôvodu je následne krajským súdom vykonaný test proporcionality na tento spor neaplikovateľný. Podotkol, že rokovací poriadok neobmedzuje a necenzuruje prejav poslanca Národnej rady SR.

3.3. Bol naplnený dovolací dôvod a prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keď okresný súd prejednal a rozhodol spor na základe dokazovania (podnetom ZSS), ktoré nebolo vykonané v súlade s CSP a krajský súd tento nedostatok nenapravil.

3.4. K dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedol: rozsudok krajského súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V predmetnom spore závisel rozsudok krajského súdu (a pred ním aj prvoinštančný rozsudok) od zodpovedania nasledujúcich právnych otázok: a. za akých hmotnoprávnych podmienok

má dotknutá osoba (žalobkyňa) právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka;

b. či, dotknutá osoba (žalobkyňa) je povinná v súvislosti s relatívnou náhradou v konaní preukazovať, že neoprávnený zásah mal za následok vznik ujmy, ktorá sa prejavila navonok vo vzťahu k tretím osobám, jej príležitostiam, očakávaniam, či sa narušila jej vážnosť, dôstojnosť a dobré meno v očiach iných, resp. aká bola následná reakcia, ktorú taký zásah vyvolal v jej pracovnom či inom prostredí;

c. či dotknutú osobu (žalobkyňu), v kontexte s bodom b. vyššie, zaťažovala povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno;

d. či pre priznanie relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy postačuje iba tvrdenie dotknutej osoby (žalobkyne) o existencii nepriaznivých následkov vzniknutých na jej osobnostných právach v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom (žalovaného);

e. či základom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je vykonanie dokazovania zákonným spôsobom, ktorého predmetom bude najmä preukazovanie skutočností, že neoprávnený zásah mal za následok vznik ujmy, ktorá sa prejavila navonok, intenzita zásahu a jej rozsah, trvanie nepriaznivých následkov alebo ich dopad a dôsledky vzniknuté dotknutej osobe vzhľadom na jej postavenie v rodine a spoločnosti podľa § 13 ods. 2 v spojení s § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka (t.j. najmä zodpovedanie otázok uvedených v bodoch a., b. a c. vyššie);

f. akým spôsobom určuje všeobecný súd výšku relatívnej náhrady a či, prípadne aké sú limity pre jej určenie;

g. za akých podmienok a v akej výške je možné priznanú relatívnu náhradu považovať za neprimeranú;

h. aká výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je primeraná okolnostiam a následkom zásahu do osobnostných práv dotknutej osobe (žalobkyne).

Žalovaný opakuje, že nestačí len možnosť zníženia dôstojnosti či vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, ale súdom musí byť vždy zistené, že k tomuto zníženiu skutočne došlo (povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno spočíva v tomto prípade na žalobkyňi). Zásahom neutrpela povest' žalobkyne, česť, vážnosť v spoločnosti a ani dôstojnosť, o čom svedčí, že naďalej vykonáva funkciu sudkyne krajského súdu a nebola disciplinárne potrestaná. Žalobkyňa zároveň v konaní ani len netvrdila, že by výroky mali vplyv na jej súkromný život, rodinné, pracovné, spoločenské vzťahy. Má za to, že neboli splnené hmotnoprávne podmienky priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch.

V tejto súvislosti poukazuje na nasledovné rozhodnutia:

a) rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 5Cdo/202/2009 zo dňa 19. 05. 2010.... „Nestačí len púha možnosť zníženia dôstojnosti či vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, ale súdom musí byť vždy zistené, že k tomuto zníženiu skutočne došlo (povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno spočíva v tomto prípade na navrhovateľovi).“...;

b) uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 5Cdo/42/2009 zo dňa 03. 02. 2010.... „je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy, spočívajúcej v znížení dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere, hodnotiť vždy objektívne prihliadnúc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. 30 konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i k osobe postihnutej fyzickej osoby, hlavne k jej veku a k jej postaveniu (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria)“.... „A až súd dospeje na základe všetkých zistení k záveru, že v konkrétnom prípade k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere skutočne došlo, prizná postihnutej fyzickej osobe zadosťučinenie v peniazoch. Nestačí len možnosť zníženia dôstojnosti či vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, ale súdom musí byť vždy zistené, že k tomuto zníženiu skutočne došlo (povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno spočíva v tomto prípade na navrhovateľovi).“;

c) rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/15/2003..... treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú vyvolal zásah v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť za základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiaca o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere v zmysle § 13 ods. 2 OZ, môže byť fyzickej osobe výnimočne subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je síce predmetom voľnej úvahy súdu, nie však jeho nepreskúmateľnou ľubovôľou. Súdom musí vždy vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a

preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch, ktoré by objasnili, ako... difamujúce údaje [...] zasiahli dôstojnosť alebo vážnosť žalobcu v spoločnosti a s akými nepriaznivými dôsledkami.“; „

d) uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/137/2008 zo dňa 18. 02. 2010..... nie sú v plnom rozsahu podložené správnym výkladom ustanovení § 11 až 13 Občianskeho zákonníka.“ ..... „odvolací súd dostatočne právne neposúdil tie otázky, ktoré boli v danom prípade rozhodujúce (napríklad ktoré z chránených čiastkových osobnostných práv navrhovateľky boli dotknuté neoprávneným zásahom odporkyne, v ktorých smeroch alebo sférach a oblastiach sa prejavila ujma spôsobená navrhovateľke, aký bol stupeň závažnosti spôsobenej ujmy a pod.)....“

e) rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/108/2011 zo dňa 15. 12. 2011..... „Takejto úvahe musí bezpochyby predchádzať zistenie, aké následky vyvolal neoprávnený zásah na dotknutých osobnostných právach. Pri riešení otázky, aká ujma, v akej intenzite, v akom rozsahu a s akými prejavmi a dôsledkami nastala, vychádza súd z výsledkov vykonaného dokazovania - tie tvoria podklad pre úvahu súdu v zmysle uvedeného ustanovenia.“ ..... pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch sama táto možnosť nie je postačujúca, lebo Občiansky zákonník priznanie uvedenej náhrady podmieňuje tým, že kvalifikovaná ujma na osobnostných právach skutočne nastala a je so zásahom spojená nie iba ako možný (do úvahy prichádzajúci) následok, ale ako reálny a výsledkami dokazovania preukázaný dôsledok negatívneho pôsobenia zásahu na osobnosť fyzickej osoby. ... V konaní o ochranu osobnosti má žalobca bremeno tvrdenia ..... pokiaľ sa domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy, musí v rámci svojich tvrdení uviesť, aká ujma mu vznikla. Z tohto bremena tvrdenia pre žalobcu vyplýva dôkazné bremeno preukázať skutočnosti svedčiacie o existencii zásahu; v prípade, že sa domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy, musí na konkrétnych skutkových okolnostiach preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu (následné reakcie) napríklad v jeho rodinnom, pracovnom či inom prostredí. Len ak sú tieto skutočnosti preukázané, môže súd konštatovať, že žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Otázku splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti pojednávanej veci.“;

f) rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/180/2022 zo dňa 28. 03. 2023..... „A až súd dospeje na základe všetkých zistení k záveru, že v konkrétnom prípade k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere skutočne došlo, prizná postihnutej fyzickej 32 osobe zadosťučinenie v peniazoch. Nestačí len púha možnosť zníženia dôstojnosti či vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, ale súdom musí byť vždy zistené, že k tomuto zníženiu skutočne došlo (povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno spočíva v tomto prípade na žalobcovi). .... Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na to, že dôkazná povinnosť vrátane dôkazného bremena na preukázanie, že neoprávneným zásahom žalovaného došlo k zníženiu cti, dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti v značnej miere zaťažovala žalobcov, ktorý ju podľa názoru dovolacieho súdu neuniesli. Nepreukázali, že by k zníženiu ich dôstojnosti či ich vážnosti v spoločnosti došlo v značnej miere a to či už v rodine, v mieste bydliska, na pracovisku, v odbornom svete, v politickom či inom verejnom živote, teda v ktorejkoľvek sfére ich životného uplatnenia.“.

g) nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 05. 12. 2017.... „Pokiaľ ide o kritiku vo vzťahu k verejne činnnej osobe“..... „je nutné vždy tiež zvážiť, či je pri kritike konkrétnej osoby zasiahnuté do jej profesijnej sféry alebo sféry súkromného života. Ak totiž kritika zasahuje výlučne či prevažne sféru profesijnú, je chránená viac ako kritika zasahujúca do sféry súkromnej (porovnaj napr. rozsudok ESLP Dalban proti Rumunsku z 28. 9. 1999 č. 28114/95, bod 50).“ ... Ustanovenie § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka umožňuje súdu, aby v konaní o ochrane osobnosti priznal fyzickej osobe okrem zadosťučinenia vo forme ospravedlnenia i právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch 33 (tak to bolo aj vo veci sťažovateľky). K jeho priznaniu by mal súd pristúpiť najmä v prípadoch, ak došlo k zníženiu jej dôstojnosti či vážnosti v spoločnosti, resp. v iných prípadoch, ktoré sú z hľadiska dopadu do osobnostných práv porovnateľné s uvedenými prípadmi. Pri určení sumy nemajetkovej ujmy by zas mal všeobecný súd prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za akých došlo k jej porušeniu. Vždy je pritom podstatná jedinečnosť prípadu a s tým spojená konkrétna intenzita zásahu a jej následky. ... Ústavný súd ..... v prvom rade uvádza, že súhlasí s názorom krajského súdu v tom, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, na druhej strane však táto úvaha neznamená priestor na svojvôľu či arbitrárnosť. Príslušný súd musí uskutočniť dokazovanie a následne na základe z neho vyplývajúcich skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla

a ako bola závažná. Jej vznik pritom musí tvrdiť a doložiť navrhovateľ, ktorý nesie dôkazné bremeno. Príslušné závery súdu musia byť riadne odôvodnené a musia spočívať na logických a legitímnych faktoch. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako, a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“;

h) uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 418/09-22 zo dňa 15. 12. 2009..... „Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí žalobcovi v konaní o ochranu osobnosti iba za zákonom ustanovených podmienok (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a iba v zákonom stanovenej výške (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka).“..... „Posudzuje sa intenzita, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti. V súdnej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo opakovane vyslovené, že „pokial' ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie. Iba v prípade, ak sa dostatočne preukáže reakcia svedčiacia o znížení dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere v zmysle § 13 OZ, môže byť fyzickej osobe výnimočne subsidiárne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.“ (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 15/03, Zo súdnej praxe, 2003, č. 3, str. 68). Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že z hľadiska intenzity, trvania rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých fyzickej osobe vzhľadom na jej postavenie v rodine a v spoločnosti v konkrétnom prípade nepostačuje zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojej rozhodovacej praxi poukázal i na to, že závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje aj so zreteľom na ohlas zásahu, ako aj na dĺžku trvania ujmy (R 29/2001), ktoré musia byť takisto preukázané. ... Aj ústavný súd je toho názoru, že pre záver všeobecného súdu o tom, že v konkrétnom prípade nepostačuje na odstránenie následkov neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby morálne zadosťučinenie, ale je namieste priznať jej i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to z dôvodu, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, musí vyplývať z vykonaného dokazovania, ktorého predmetom bude rozsah intenzity a trvania nepriaznivých následkov vzniknutých fyzickej osobe vzhľadom na jej postavenie v rodine a spoločnosti. Nepostačuje iba tvrdenie žalobcu o existencii nepriaznivých následkov vzniknutých na jeho osobnosti v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom, a to ani v prípade, ak ich žalobca podrobne popíše z hľadiska ich intenzity a rozsahu. Iba takýto výklad ustanovení § 13 ods. 2 a 3 34 Občianskeho zákonníka zodpovedá ich účelu a zmyslu. Nemožno pripustiť, aby všeobecné súdy rozhodovali (aj o tejto otázke) inak, ako na základe výsledkov vykonaného dokazovania.“

i) rozhodnutia EStP vo veci Handyside proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 12. 07. 2001, Lingens proti Rakúsku zo dňa 08. 07. 1986, Guja proti Moldavsku zo dňa 12. 02. 2008, vo veci Oberschlick proti Rakúsku zo dňa 08. 07. 1986, Karácsony a ostatní proti Maďarsku zo dňa 17. 05. 2016.

3.5. Namietal, že oba všeobecné súdy sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu aj pri riešení a zodpovedaní právnych otázok týkajúcich sa výšky priznanej relutárnej náhrady a jej primeranosti (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP):

Uviedol, že súdy sú povinné aj pri týchto úvahách vychádzať z dostatočne zisteného skutkového stavu a v tomto rámci sa oprieť o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská vzťahujúce sa na zistenú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, t.j. na celkovú mieru zásahu do osobnostných práv dotknutej osoby, pričom aj tu súdy musia vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, spoločenskom a inom prostredí.

a) rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27. 04. 2006.... „i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných

základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať.“;

b) rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo/15/2012 zo dňa 30. 09. 2013.... „nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z.z. (pozn. v súčasnosti ide o zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v účinnom znení), v zmysle ktorého, v prípade že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.“;

c) rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/19/2018 zo dňa 24. 07. 2018... „priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nemá byť vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obe trestných činov, čo predstavuje 50-násobok minimálnej mzdy v Slovenskej republike.“.

d) nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 288/2017 zo dňa 05. 12. 2017... „pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“

e) nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 492/2012 zo dňa 18. 04. 2013... „Akákoľvek téma či skutočnosť, ktorá čo i len v najširšom slova zmysle súvisí s výkonom verejnej moci, môže byť predmetom verejnej diskusie, a tým aj verejnej kritiky. Z ústavného hľadiska je neakceptovateľné, aby všeobecné súdy privilegovali pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy predstaviteľov verejnej moci pred inými subjektmi. ... Ustanovenie § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka umožňuje súdu, aby v konaní o ochrane osobnosti priznal fyzickej osobe okrem zadosťučinenia vo forme ospravedlnenia tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. K jeho priznaniu by mal pristúpiť najmä v prípadoch, ak došlo k zníženiu jej dôstojnosti či vážnosti v spoločnosti, resp. v iných prípadoch, ktoré sú z hľadiska dopadu do osobnostných práv porovnateľné s uvedenými prípadmi. Pri určení sumy nemajetkovej ujmy by zas mal všeobecný súd prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za akých došlo k jej porušeniu. Vždy je pritom podstatná jedinečnosť prípadu a s tým spojená konkrétna intenzita zásahu a jej následky. Je zrejmé, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, táto úvaha však neznamená priestor na svojvôľu či arbitrárnosť. Príslušný súd musí uskutočniť dokazovanie a následne na základe z neho vyplývajúcich skutkových zistení posúdiť, či táto ujma vznikla a ako bola závažná. Jej vznik pritom musí tvrdiť a doložiť navrhovateľ, ktorý nesie dôkazné bremeno. Príslušné závery súdu musia byť riadne odôvodnené a musia spočívať na logických a legitímnych faktoch. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. ... Postup súdov, ktoré rezignovali na nevyhnutnosť dokazovania, či ujma skutočne vznikla, je o to viac neudržateľný, že ich rozhodnutím bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi vysokú sumu 1.000.000 Sk (33.193,92 Eur). Ani navrhovateľ pritom nijakým spôsobom nepreukázal, že by zverejnenie tohto článku zasiahlo citelným spôsobom do jeho spoločenského postavenia alebo sa negatívnym spôsobom premietlo do jeho profesijného života. V tomto smere nenavrhol vykonanie žiadnych relevantných dôkazov.“.

3.5.1. Zároveň bol podľa žalovaného naplnený aj dovolací dôvod a prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keď sa v konaní súdy nevyporiadali so všetkými relevantnými skutočnosťami a svoje rozsudky riadne neodôvodnili.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu ho navrhla ako neprípustné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na

rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. V danom prípade žalovaný v dovolaní uviedol dovolací dôvod vyplývajúci z § 420 písm. e) podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. V súvislosti s predmetnými dovolacími dôvodmi CSP dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že o tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 431 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí ako/prečo v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov.

13. V súvislosti s dovolacím dôvodom žalovaného podľa § 420 písm. e) CSP dovolací súd nezistil zo súdneho spisu žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali, že rozhodoval vylúčený sudca a teda, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že by rozhodoval vylúčený sudca (resp. sudca, ktorý mal byť podľa názoru žalovanej strany vylúčený). Dovolací súd v zhode s odvolacím súdom je toho názoru, že odvolací súd sa v bode 36. a 37. svojho rozhodnutia zrozumiteľne, jasne a presvedčivo vysporiadal s tým, prečo akceptoval rozhodnutie predsedníčky okresného súdu o nevyľúčení JUDr. Viery Hadrbulcovej z prejednávania a rozhodovania v predmetnej veci. Dovolací súd nebude uvedené argumenty opakovať, nakoľko sú známe obom stranám sporu a v plnom rozsahu na ne odkazuje.

14. Pokiaľ ide o porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba ním rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

15. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že nedostatočne riadne odôvodneným rozhodnutím vo výške priznanej nemajetkovej ujmy bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

16. Žalovaný v súvislosti s vytýkanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP namietal nedostatočné odôvodnenie priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 70.000 eur a to s ohľadom na doterajšiu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu ako aj kritiku EŠLP o neprimerane vysokých náhradách nemajetkovej ujmy. Poukázal pritom na rozhodovaciu prax dovolacieho ale aj ústavného súdu (pozri bod 3.5. dovolania).

17. Vychádzajúc z dôvodov napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že v okolnostiach danej veci - v spore o ochranu osobnosti a priznanie nemajetkovej ujmy možno prisvedčiť argumentácii žalovaného, že priznaná výška nemajetkovej ujmy v danom prípade je nedostatočne odôvodnená a ktorá by podľa názoru dovolacieho súdu veľmi ťažko ak vôbec prešla testom proporcionality a ústavnosti. Je pravdou, že výška náhrady nemajetkovej ujmy nie je nijak limitovaná a závisí od konkrétneho neoprávneného zásahu. Ako sám odvolací súd v bode 80. svojho rozsudku uviedol, že existuje celá škála rozhodnutí, v ktorých je priznaná nemajetková ujma či už sudcom alebo iným verejne činným osobám a rozsah priznanej náhrady má veľmi široké rozpätie, tak v danom prípade bolo potrebné, aby odvolací súd vychádzal pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy z porovnania väčšieho počtu jednotlivých rozhodnutí a ich vzájomného porovnania s prejednávanou vecou. Bez toho, aby súd takéto porovnanie jednotlivých rozhodnutí o nemajetkovej ujme urobil, spôsobil, že konanie je zaťažené vadou, ktorá mala za následok nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, čím došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, nakoľko odvolací súd konanie zaťažil vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. Preto bude úlohou odvolacieho súdu v ďalšom konaní zhromaždiť viacero rozhodnutí či už odvolacích súdov alebo dovolacieho súdu, ako aj ústavného súdu, analyzovať ich a porovnať ich s prejednávaným prípadom, či bolo správne priznať tak vysokú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá sa z

doposiaľ vykonaného dokazovania v takej vysokej výške javí ako zjavne neprimeraná.

19. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a aj uvedené rozhodnutia dovolacieho súdu preto umožňujú označiť prístup odvolacieho súdu formalistický, vedúci k odmietnutiu poskytnutia spravodlivosti žalovanému, čím spor zaťažil vadou nepreskúmateľnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

20. Dovolanie žalovaného v prejednávanej veci bolo nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f) CSP, ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo v ňom opodstatnene namietal, že odvolací súd mu nedostatočným a teda aj nepreskúmateľným odôvodnením výšky priznanej nemajetkovej ujmy zasiahol do jeho práva na dostatočné a riadne odôvodnenie rozhodnutia a to v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s predmetnými ustanoveniami zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.